

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΣΕ ΕΛΑΣΣΟΝΑ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

ΠΡΩΤΗ ΣΥΝΘΕΣΗ

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του, στις 4 Οκτωβρίου 2017, με την εξής σύνθεση : Ανδρονίκη Θεοτοκάτου, Πρόεδρος, Ιωάννης Σαρμάς, Άννα Λιγωμένου και Αγγελική Μαυρουδή, Αντιπρόεδροι, Γεώργιος Βοΐλης, Μαρία Αθανασοπούλου, Ευαγγελία - Ελισάβετ Κουλουμπίνη, Αγγελική Μυλωνά, Στυλιανός Λεντιδάκης, Βιργινία Σκεύη, Βασιλική Σοφianού (εισηγήτρια), Δέσποινα Τζούμα, Ευφροσύνη Παπαθεοδώρου, Κωνσταντίνος Παραθύρας, Αργυρώ Μαυρομμάτη, Κωνσταντίνος Κρέπης και Γεωργία Παπαναγοπούλου, Σύμβουλοι. Επίσης μετείχαν οι Σύμβουλοι, Βασιλική Προβίδη, Ευαγγελία Σεραφή, Ειρήνη Κατσικέρη και Νεκταρία Δουλιανάκη, ως αναπληρωματικά μέλη. Γραμματέας η Ελένη Αυγουστόγλου.

Γενικός Επίτροπος Επικρατείας : Αντώνιος Νικητάκης, Επίτροπος Επικρατείας, ο οποίος ασκεί καθήκοντα Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο.

Για να δικάσει την από ...2015 (Α.Β.Δ. ...2015) αίτηση των: 1) ... χήρας ..., 2) ..., αμφοτέρων κατοίκων ... και 3) ..., ..., οι οποίες δεν παραστάθηκαν,

κ α τ ά του Ελληνικού Δημοσίου, το οποίο εκπροσωπεί νομίμως ο Υπουργός Οικονομικών, ο οποίος παρέστη δια του Νομικού Συμβούλου του Κράτους Νικολάου Καραγιώργη.

Με την αίτησή τους αυτή, οι αιτούσες επιδιώκουν την αναίρεση της .../2014 απόφασης του ΙΙ Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Κατά τη συζήτηση που ακολούθησε, το Δικαστήριο άκουσε:

Τον Σύμβουλο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, για το αναιρεσίβλητο Ελληνικό Δημόσιο, που ζήτησε την απόρριψη της αίτησης. Και

Τον Επίτροπο της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, ο οποίος ανέπτυξε την, από ...2017, έγγραφη γνώμη του και πρότεινε την απόρριψη αυτής.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση, το Δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη, με παρόντα τα τακτικά μέλη που έλαβαν μέρος στη συζήτηση της υπόθεσης, εκτός από τον Αντιπρόεδρο Ιωάννη Σαρμά και τον Σύμβουλο Γεώργιο Βοΐλη, που είχε κώλυμα (άρθρα 11 παρ. 2 του Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 4129/2013 και 78 παρ. 2 του π.δ. 1225/1981).

**Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα και
Σκέφθηκε σύμφωνα με το νόμο,
Αποφάσισε τα εξής :**

1. Με την υπό κρίση αίτηση, για την άσκηση της οποίας καταβλήθηκε το νόμιμο παράβολο (βλ. το ... έντυπο παράβολο, σειράς Α'), ζητείται η αναίρεση της .../2014 απόφασης του ΙΙ Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, με την οποία απορρίφθηκε α) έφεση του αρχικώς εκκαλούντος - ενάγοντος ..., εν ζωή συνταξιούχου βουλευτή, ο οποίος απεβίωσε στις ...2012 και η διακοπέισα δίκη

συνεχίστηκε από τις ήδη αναιρεσειούσες, υπό την ιδιότητά τους ως εξ αδιαθέτου κληρονόμων του, κατά της ...2007 πράξης της 43ης Διεύθυνσης του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, απορριπτικής αιτήματός του για την αναπροσαρμογή της σύνταξής του με βάση τις αποδοχές του Προέδρου Ανωτάτου Δικαστηρίου, όπως αυτές διαμορφώθηκαν μετά τις 13, 23 και 24/2006 αποφάσεις του Ειδικού Δικαστηρίου του άρθρου 88 παρ. 2 του Συντάγματος, με την αναβάθμισή τους στο ύψος των συνολικών αποδοχών του Προέδρου της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων και β) η σωρευθείσα αγωγή, με την οποία ζήτησε, κατά το άρθρο 105 Εισ.Ν.Α.Κ., να αναγνωρισθεί η υποχρέωση του Ελληνικού Δημοσίου να του καταβάλει ως αποζημίωση, νομιμοτόκως, το αναφερόμενο σ' αυτήν ποσό, προς αποκατάσταση της ζημίας που υπέστη από την παράνομη, κατ' αυτόν, στέρηση των ανωτέρω αυξημένων συνταξιοδοτικών παροχών του για το χρονικό διάστημα από 1.1.2001 έως 29.2.2004, άλλως από 1.1.2002 έως 29.2.2004, καθώς και χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης κατ' άρθρο 932 Α.Κ.. Η αίτηση αυτή έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα και νομότυπα και, επομένως, είναι τυπικά δεκτή και πρέπει να ερευνηθεί περαιτέρω ως προς τη βασιμότητα των λόγων της, παρά την απουσία των αναιρεσειουσών, αφού αυτές, όπως προκύπτει από τις από 7.9.2017 εκθέσεις επίδοσης του υπαλλήλου του Ελεγκτικού Συνεδρίου και την από 12.9.2017 έκθεση επίδοσης του δικαστικού επιμελητή του Ελεγκτικού Συνεδρίου ..., κλητεύθηκαν νόμιμα και εμπρόθεσμα για να παραστούν στη συζήτηση που σημειώνεται στην αρχή της παρούσας (άρθρα 27, 65 και 117 του π.δ/τος 1225/1981).

2. Κατά το άρθρο 63 παρ. 1 του Συντάγματος, οι βουλευτές, για την άσκηση του λειτουργήματός τους, δικαιούνται από το Δημόσιο αποζημίωση και

δαπάνες, το ύψος των οποίων καθορίζεται με απόφαση της Ολομέλειας της Βουλής. Σύμφωνα δε, με την απόφαση της Βουλής, που ελήφθη, σε εκτέλεση του άρθρου 75 παρ. 1 του Συντάγματος του 1952, κατά την ΚΔ'/22.12.1964 Συνεδρίασή της και διατηρήθηκε σε ισχύ με το άρθρο 1 παρ. 1 του Ζ' Ψηφίσματος της 17/18.2.1975 (Α' 23), «η μηνιαία βουλευτική αποζημίωσις είναι ίση προς το σύνολον των μηνιαίων αποδοχών (μετά του ανωτάτου ορίου των πάσης φύσεως παρεχόμενων επιδομάτων και προσαυξήσεων) του Ανώτατου Δικαστικού Λειτουργού». Εξ άλλου, το ν.δ/μα 99/1974 «Περί συνταξιοδοτήσεως των Προέδρων ή Αντιπροέδρων Κυβερνήσεως, των Βουλευτών, ως και των οικογενειών αυτών» (Α' 295) ορίζει, στο άρθρο 2 παρ. 1, ότι: «Δικαιούνται ισοβίου συντάξεως εκ του Δημοσίου Ταμείου οι διατελέσαντες και εφ' εξής διατελούντες Βουλευταί επί τέσσερα (4) τουλάχιστον πλήρη έτη, συνεχώς ή διακεκομμένως» και, στο άρθρο 4 παρ. 2, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 29 του ν. 1694/1987 (Α' 35), ότι: «Το ποσό της μηνιαίας σύνταξης των προσώπων της παραγράφου 1 του άρθρου 2 του ν.δ. 99/1974 ορίζεται στο ένα τέταρτο του συνόλου της βουλευτικής αποζημίωσης που καταβάλλεται εκάστοτε. Το ποσό αυτό προσαυξάνεται κατά ποσοστό 25 τοις εκατό για κάθε πλήρες έτος βουλευτείας μέχρι το δέκατο έτος και κατά ποσοστό 10 τοις εκατό για κάθε επιπλέον πλήρες έτος βουλευτείας πέραν του δεκάτου έτους. Σε καμιά περίπτωση το ποσό της μηνιαίας σύνταξης δεν μπορεί να είναι ανώτερο του 80 τοις εκατό του συνόλου της βουλευτικής αποζημίωσης». Συναφώς, στο άρθρο 8 του Ζ' Ψηφίσματος, με το οποίο δεν μεταβλήθηκε το ειδικό σύστημα υπολογισμού της βουλευτικής σύνταξης, ορίζεται ότι: «Η σύνταξις των περιών του άρθρον 1 και η παρ. 1 του άρθρου 2 του Ν.Δ. 99/74 υπολογίζεται βάσει της

εκάστοτε καταβαλλομένης βουλευτικής αποζημίωσης. Εν ουδεμία περιπτώσει το ποσόν της ανωτέρω καταβαλλομένης μηνιαίας συντάξεως δύναται να είναι ανώτερον του 80% της μηνιαίας βουλευτικής αποζημίωσης (...). Από τη συνταγματική διάταξη του άρθρου 63 παρ. 1 προκύπτει ότι στους βουλευτές καταβάλλεται από το Δημόσιο αποζημίωση για την αποστέρηση, λόγω της απασχόλησής τους με την ενάσκηση του βουλευτικού λειτουργήματος και της εκπλήρωσης των υποχρεώσεων που απορρέουν από αυτό, των ωφελημάτων από την επαγγελματική τους ενασχόληση, καθώς και για την κάλυψη των δαπανών που συνεπάγονται τα βουλευτικά τους καθήκοντα. Συνεπώς, η καταβαλλόμενη στους βουλευτές κατά μήνα αποζημίωση δεν έχει τα εννοιολογικά στοιχεία του μισθού, που αποτελεί χρηματική, κατά κανόνα, αντιπαροχή, καταβαλλόμενη στον εργαζόμενο για ορισμένη εργασία από το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που ωφελείται από την παροχή της, αλλά αποβλέπει στην κάλυψη των οικονομικών συνεπειών από την απομάκρυνση του βουλευτή από το επαγγελματικό και βιοποριστικό γενικά έργο του και την αποκλειστική του απασχόληση με το λειτούργημά του. Η σύνδεση δε της βουλευτικής αποζημίωσης με τις συνολικές αποδοχές του Ανώτατου Δικαστικού Λειτουργού έχει ως συνέπεια ότι κάθε μεταβολή των συνολικών μηνιαίων αποδοχών αυτού, συμπεριλαμβανομένων των πάσης φύσης επιδομάτων και προσαυξήσεων, επιφέρει αυτοδίκαια την άμεση αντίστοιχη μεταβολή του ύψους της βουλευτικής αποζημίωσης, που αποτελεί και τη βάση προσδιορισμού της βουλευτικής σύνταξης. Επομένως, οποιαδήποτε μεταβολή των μηνιαίων αποδοχών του Προέδρου Ανώτατου Δικαστηρίου, αφού επηρεάζει αμέσως το ύψος της βουλευτικής αποζημίωσης, συνεπάγεται και την αντίστοιχη μεταβολή της καθοριζόμενης, σε ποσοστό επί

της βουλευτικής αποζημίωσης, σύνταξης εκείνων που διετέλεσαν βουλευτές (βλ. ΕΣ Ολ. 183/1993, 1505/2001, 3/2013 και Πρακτικά 26ης Γεν. Συν./17.9.1986).

3. Με βάση τις διατάξεις των άρθρων 26, 87 παρ. 1 και 88 παρ. 2 του ισχύοντος αναθεωρημένου Συντάγματος, με τις οποίες καθιερώνεται, ως ουσιαστές χαρακτηριστικό της δικαστικής λειτουργίας, η προσωπική και λειτουργική ανεξαρτησία των φορέων (οργάνων) της, η οποία αποτελεί συγχρόνως και το κύριο στοιχείο που την καθιστά ισότιμη προς τις δύο άλλες λειτουργίες (νομοθετική και εκτελεστική), το Ειδικό Δικαστήριο του άρθρου 88 παρ. 2 του Συντάγματος, με αφορμή την εκδίκαση αγωγών αποζημίωσης εν ενεργεία και συνταξιούχων δικαστικών λειτουργών, δέχτηκε ότι η χορήγηση στους λειτουργούς των άλλων δύο εξουσιών (νομοθετικής και εκτελεστικής) αποδοχών μεγαλύτερων από εκείνες που καταβάλλονται στα όργανα της δικαστικής εξουσίας (δικαστικούς λειτουργούς) παραβιάζει ευθέως τις ανωτέρω συνταγματικές διατάξεις, πλήττοντας ουσιωδώς τη δικαστική ανεξαρτησία, έχει δε ως συνέπεια την κατ' ευθεία εφαρμογή των διατάξεων αυτών αναβάθμιση των αποδοχών των δικαστικών λειτουργών στο ύψος των συνολικών αποδοχών που χορηγούνται στα όργανα των άλλων λειτουργιών (βλ. Ειδ. Δικ. 13/2006, 23/2006, 24/2006, 44/2007 κ.ά.). Με βάση την παραδοχή αυτή έγινε περαιτέρω δεκτό από το Ειδικό Δικαστήριο του άρθρου 88 παρ. 2 του Συντάγματος ότι, εφόσον ο Πρόεδρος της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων, που προΐσταται Αρχής, ενταγμένης στην εκτελεστική εξουσία, ελάμβανε κατά το κρίσιμο στην ένδικη κατά περίπτωση υπόθεση χρονικό διάστημα, υπό μορφή αποζημίωσης, αποδοχές ανώτερες από εκείνες των Προέδρων των Ανωτάτων Δικαστηρίων, γεννάται «ευθύνη του Δημοσίου προς

αποζημίωση κατ' εφαρμογή του άρθρου 105 Εισ.Ν.Α.Κ., λόγω της κατά παράβαση του άρθρου 88 παρ. 2 του Συντάγματος παράλειψης των οργάνων της νομοθετικής εξουσίας να θεσπίσουν ρύθμιση, με την οποία οι αποδοχές των Προέδρων των Ανωτάτων Δικαστηρίων να ανέρχονται κατά το ίδιο χρονικό διάστημα τουλάχιστον στο αυτό ύψος με τις αποδοχές του Προέδρου της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων, οι δε αποδοχές των λοιπών δικαστικών λειτουργών να διαβαθμίζονται αναλόγως». Ενόψει των αποφάσεων αυτών του Ειδικού Δικαστηρίου, οι οποίες κατά το άρθρο 8 του ν. 3038/2002 ισχύουν μόνο έναντι των διαδίκων, αλλά και του γεγονότος ότι είχαν ασκηθεί και εκκρεμούσαν μαζικές αγωγές ενώπιον του Δικαστηρίου αυτού από εν ενεργεία και συνταξιούχους δικαστικούς λειτουργούς, επιχειρήθηκε η εξεύρεση, μέσω σχετικής νομοθετικής ρύθμισης, μιας συμβιβαστικής λύσης για την ικανοποίηση των αξιώσεων όλων των δικαστικών λειτουργών, ανεξαρτήτως αν είχαν προσφύγει ή όχι στο Ειδικό Δικαστήριο, που απορρέουν από την ως άνω παράνομη παράλειψη των οργάνων της νομοθετικής λειτουργίας να αναβαθμίσουν τις αποδοχές των Προέδρων των Ανωτάτων Δικαστηρίων (και αναλόγως τις αποδοχές των λοιπών βαθμών της δικαστικής ιεραρχίας) στο ύψος των συνολικών αποδοχών του Προέδρου της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων. Προς τούτο, με το άρθρο 5 παρ. 9 του ν. 3620/2007 (Α' 276/11.12.2007) ορίστηκε ότι: «Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Δικαιοσύνης καθορίζεται το ύψος, ο χρόνος, ο τρόπος και οι όροι καταβολής έκτακτης παροχής προς τους δικαστικούς λειτουργούς, καθώς και τα μέλη του κύριου προσωπικού του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, εν ενεργεία και συνταξιούχους, όλων των

βαθμίδων. Η έκτακτη αυτή παροχή θα καταβληθεί τμηματικά σε μια πενταετία (...). Η καταβολή της ανωτέρω παροχής ουδεμία αξίωση μπορεί να δημιουργήσει σε βάρος των ασφαλιστικών οργανισμών επικουρικής ασφάλισης και πρόνοιας». Κατ' εξουσιοδότηση της διάταξης αυτής εκδόθηκε η 2/1601/0022/30.1.2008 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Δικαιοσύνης (Β' 149/30.1.2008), με την οποία ορίζονται τα ακόλουθα: «1. Το ακριβές ύψος της έκτακτης παροχής προς τους δικαστικούς λειτουργούς όλων των βαθμών της ιεραρχίας και τα μέλη του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, εν ενεργεία και συνταξιούχους, καθορίζεται σε ετήσια βάση με βάση το βασικό μισθό των βαθμών ή τη συνταξιοδοτική κλίμακα που κατείχε κάθε ένας στο χρονικό διάστημα από 1.1.2003 μέχρι 31.12.2007, συνυπολογιζόμενων των τυχόν μισθολογικών προσαυξήσεων, της προσαύξησης του βασικού μισθού με το επίδομα χρόνου υπηρεσίας και τον πολλαπλασιασμό του μηνιαίου αθροίσματος αυτών επί δεκατέσσερα (14). (...) 2. Δικαστικοί λειτουργοί και μέλη του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, με την ιδιότητα του συνταξιούχου πριν από την 1.1.2008, θα λάβουν, ανάλογα με το βαθμό συνταξιοδότησής τους μετά της μισθολογικής προαγωγής που τυχόν έχουν λάβει, ποσοστό επί του ποσού που δικαιούνται οι εν ενεργεία συνάδελφοί τους, αντίστοιχο με το ποσοστό σύνταξης επί του μηνιαίου συντάξιμου μισθού τους (άρθρα 9 παρ. 4 και 15 του π.δ/τος 169/2007, 5 παρ. 3 του ν. 1902/1990, όπως συμπληρώθηκε με το άρθρο 4 παρ. 1 του ν. 1976/1991), όπως αυτό καθορίζεται στην οικεία πράξη κανονισμού της σύνταξής τους (...) 3. Οι εν λόγω παροχές προς τους δικαστικούς λειτουργούς και τα μέλη του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, εν ενεργεία και συνταξιούχους, θα καταβληθούν με μετρητά σε πέντε (5) δόσεις (...)

6. Απαραίτητη προϋπόθεση για την καταβολή των ανωτέρω ποσών στους δικαιούχους είναι η υποβολή, από μέρους τους, άπαξ μόνο, υπεύθυνης δήλωσης του ν. 1599/1986, πριν από την είσπραξη της πρώτης δόσης, με την οποία θα δηλώνεται ότι ο δικαιούχος παραιτείται από κάθε άλλη αξίωση προς βελτίωση των αποδοχών ή της σύνταξής του, είτε του έχει επιδικαστεί είτε όχι, για το από 1.1.2000 μέχρι 31.12.2007 χρονικό διάστημα βάσει συνταγματικών ή άλλων διατάξεων της εσωτερικής ή κοινοτικής νομοθεσίας (...). Τέλος, με το άρθρο 24 του ν. 3867/2010 (Α' 128) αντικαταστάθηκε το δεύτερο εδάφιο της παρ. 9 του άρθρου 5 του ν. 3620/2007 και ορίστηκε, πλην άλλων, ότι η έκτακτη αυτή παροχή θα καταβληθεί τμηματικά σε μία εξαετία. Από το συνδυασμό των ανωτέρω διατάξεων συνάγεται, όπως έγινε δεκτό από την Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου (βλ. αποφάσεις 2, 3 και 5/2013, όπου και μειοψηφία), ότι η χορηγούμενη με αυτές στους δικαστικούς λειτουργούς και τα μέλη του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, εν ενεργεία και συνταξιούχους, «έκτακτη παροχή» δεν συνιστά ούτε χρονικά περιορισμένη αναβάθμιση - αύξηση των αποδοχών και συντάξεων αυτών, αφού, έστω και εάν ο υπολογισμός του ύψους της συναρτάται με το βαθμό που έφερε και τις μισθολογικές προαγωγές και το επίδομα χρόνου υπηρεσίας που ελάμβανε κάθε δικαιούχος αυτής κατά το από 1.1.2003 έως 31.12.2007 χρονικό διάστημα, ουδόλως συνδέεται με το ισχύον κατά το χρονικό αυτό διάστημα ειδικό μισθολόγιο των προαναφερομένων προσώπων (ν. 2521/1997 και ν. 3205/2003), στο οποίο, άλλωστε, δεν επήλθε οποιαδήποτε μεταβολή. Αντίθετα, η επίμαχη παροχή αποτελεί εναλλακτικό μέσο ικανοποίησης αποκλειστικά των αξιώσεων των δικαστικών λειτουργών, εν ενεργεία και συνταξιούχων, από την παράνομη, κατά τα άρθρα 26, 87 παρ. 1 και

88 παρ. 2 και 89 του Συντάγματος, παράλειψη των οργάνων της νομοθετικής λειτουργίας να αναβαθμίσουν τις αποδοχές και τις συντάξεις των Προέδρων των Ανώτατων Δικαστηρίων - και αναλόγως τις αποδοχές και τις συντάξεις των λοιπών βαθμών της δικαστικής ιεραρχίας - στο ύψος των συνολικών αποδοχών του Προέδρου της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (βλ. Ειδ. Δικ., 23/2006, 24/2006, 44/2007 κ.ά., ΕΣ Ολομ. 1066, 5, 3, 2/2013, ΕΣ Ι Τμ. 2673, 2669/2014). Τούτο δε, στο πλαίσιο της υποχρέωσης της Πολιτείας να λαμβάνει θετικά μέτρα για τη δίκαιη ικανοποίηση περιουσιακών αξιώσεων των πολιτών έναντι του Δημοσίου και ειδικότερα μισθολογικών και συνταξιοδοτικών απαιτήσεων που απορρέουν από το Σύνταγμα και τον νόμο, ενόψει της αρχής του κράτους δικαίου αλλά και των διατάξεων του άρθρου 1 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ (επί της υπαγωγής των απαιτήσεων επί συντάξεων στην ανωτέρω διάταξη της ΕΣΔΑ, βλ. αποφ. της 6.7.2005 Stec κατά Ηνωμένου Βασιλείου, της 6.7.2005, Κοκκίνης κατά Ελλάδα, της 6.11.2008, σκ. 29, Ρεβελιώτης κατά Ελλάδα, της 4.12.2008, σκ. 27, Αποστολάκης κατά Ελλάδα, της 22.10.2009, σκ. 29, Khoniakina κατά Γεωργίας, της 19.6.2012, σκ. 69 επ., Κωσταδήμας κατά Ελλάδα, της 26.6.2012, σκ. 29, ΕΣ Ολομ. 3023, 441/2012, 1031/2011, 984, 166, 26/2010 2274/1997). Συνεπώς, εφόσον δεν τροποποιήθηκαν οι σχετικές πάγιες διατάξεις που διέπουν τη μισθολογική κατάσταση των δικαστικών λειτουργών, η επίμαχη έκτακτη παροχή που χορηγήθηκε στην κατηγορία αυτή, υπό μορφή εξωδικαστικής – νομοθετικής επίλυσης περιουσιακών διαφορών τους με το Δημόσιο, δεν μπορεί να επεκταθεί στους τυχόν εξομοιούμενους μισθολογικά με αυτούς δημοσίους λειτουργούς ή υπαλλήλους, ούτε να επηρεάσει αυξητικά το ύψος της βουλευτικής αποζημίωσης

και, κατ' επέκταση, της βουλευτικής σύνταξης, σύμφωνα με την απόφαση της Βουλής που ελήφθη κατά την ΚΔ'/22.12.1964 Συνεδρίασή της και διατηρήθηκε σε ισχύ με το άρθρο 1 παρ. 1 του Ζ'/1975 Ψηφίσματος, καθώς και τις διατάξεις των άρθρων 2 παρ. 1 και 4 παρ. 2 του ν.δ. 99/1974, όπως η τελευταία αντικαταστάθηκε με το άρθρο 29 παρ. 1 του ν. 1694/1987 (ΕΣ Ολ. 5, 3, 2/2013, Π Τμ. 1359, 1348, 1347, 514, 137, 90/2014, 4991, 4971, 4722, 1107/2013 κ.α.).

4. Στην υπό κρίση υπόθεση, όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφαση, το δικάσαν Τμήμα, κατά την ανέλεγκτη αναιρετικά περί τα πράγματα κρίση του, δέχθηκε τα ακόλουθα: Ο αρχικώς εκκαλών-ενάγων, ..., συνταξιούχος βουλευτής από ...1989 (σχετ. η ///1989 πράξη του Διευθυντή της 1ης Διεύθυνσης του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους), με αίτησή του προς το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, επικαλούμενος τις 13, 23 και 24/2006 αποφάσεις του Ειδικού Δικαστηρίου του άρθρου 88 παρ. 2 του Συντάγματος, με τις οποίες έγινε δεκτό ότι «γεννάται ευθύνη του Δημοσίου προς αποζημίωση των ενώπιόν του προσφυγόντων εν ενεργεία δικαστικών λειτουργών κατ' εφαρμογή του άρθρου 105 Εισ.Ν.Α.Κ., λόγω της κατά παράβαση του άρθρου 88 παρ. 2 του Συντάγματος παράλειψης των οργάνων της νομοθετικής εξουσίας να θεσπίσουν ρύθμιση, με την οποία οι αποδοχές των Προέδρων των Ανωτάτων Δικαστηρίων να ανέρχονται κατά το κρίσιμο στην ένδικη κατά περίπτωση υπόθεση χρονικό διάστημα τουλάχιστον στο αυτό ύψος με τις αποδοχές του Προέδρου της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων, οι δε αποδοχές των λοιπών δικαστικών λειτουργών να διαβαθμίζονται αναλόγως», ζήτησε την αναπροσαρμογή της σύνταξής του με βάση το σύνολο των αποδοχών του Προέδρου της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων, στο

ύψος των οποίων, όπως κρίθηκε με τις ανωτέρω αποφάσεις, πρέπει κατ' ευθεία εφαρμογή των άρθρων 26, 87 παρ. 1 και 88 παρ. 2 του Συντάγματος να αναβαθμιστούν οι αποδοχές των Προέδρων των Ανωτάτων Δικαστηρίων. Η αίτηση αυτή απορρίφθηκε με την ...2007 πράξη της 43ης Διεύθυνσης του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, με την αιτιολογία αφενός μεν ότι οι αποφάσεις του Ειδικού Δικαστηρίου του άρθρου 88 παρ. 2 του Συντάγματος επάγονται, κατά το άρθρο 8 του ν. 3038/2002, αποτελέσματα μόνον έναντι των διαδίκων της σχετικής δίκης, αφετέρου δε ότι με την 17/2006 απόφαση του ίδιου ως άνω Δικαστηρίου έγινε δεκτό, σε αντίθεση με τα προεκτεθέντα, ότι δεν στοιχειοθετείται παράνομη παράλειψη των οργάνων της νομοθετικής εξουσίας να αναβαθμίσουν τις αποδοχές των Προέδρων των Ανωτάτων Δικαστηρίων (και αναλογικά των λοιπών βαθμών των δικαστικών λειτουργών) στο ύψος των αποδοχών του Προέδρου της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων και, συνεπώς, δεν θεμελιώνεται από αυτούς δικαίωμα αποζημίωσης κατά το άρθρο 105 Εισ.Ν.Α.Κ.. Κατά της εν λόγω απορριπτικής πράξης του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους ο αρχικώς εκκαλών - ενάγων άσκησε την από ...2008 έφεση - αγωγή, με την οποία ζήτησε την ακύρωση της πράξης αυτής, την κατά τα ανωτέρω αναπροσαρμογή της σύνταξής του από 1.1.2001 και εφεξής και την αναγνώριση της υποχρέωσης του εφεσίβλητου να του καταβάλει, νομιμοτόκως από την υποχρέωση καταβολής κάθε μηνιαίας συνταξιοδοτικής παροχής, άλλως από την υποβολή της προαναφερόμενης αίτησής του στο Γ.Λ.Κ., άλλως από την επίδοση της έφεσης - αγωγής, τις διαφορές σύνταξης που προκύπτουν από την κατά τα ανωτέρω αναπροσαρμογή της σύνταξής του κατά το χρονικό διάστημα από 1.3.2004 έως 31.12.2007,

ανερχόμενες στο ποσό των 167.194,90 ευρώ, ενώ με τη σωρευόμενη αγωγή ζήτησε να αναγνωρισθεί η υποχρέωση του εναγομένου Ελληνικού Δημοσίου να του καταβάλει, νομιμοτόκως από την υποχρέωση καταβολής κάθε μηνιαίας συνταξιοδοτικής παροχής, άλλως από την υποβολή της προαναφερόμενης αίτησής του στο Γ.Λ.Κ., άλλως από την επίδοση της αγωγής, ως αποζημίωση κατά το άρθρο 105 Εισ.Ν.Α.Κ., τη ζημία που υπέστη από την παράνομη στέρηση των κατά τα ανωτέρω αυξημένων συνταξιοδοτικών παροχών του για το χρονικό διάστημα από 1.1.2001 έως 29.2.2004, άλλως από 1.1.2002 έως 29.2.2004, ανερχόμενη σε 156.751,38 και 104.955,72 ευρώ, αντίστοιχα, καθώς και το ποσό των 10.000,00 ευρώ ως χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης κατ' άρθρο 932 Α.Κ.. Η ως άνω έφεση - αγωγή απορρίφθηκε, με την προσβαλλόμενη απόφαση, ως αβάσιμη, με το σκεπτικό ότι δεν υφίσταται τέτοια πάγια μισθολογικού περιεχομένου διάταξη για τους Προέδρους των Ανώτατων Δικαστηρίων, ώστε να δικαιωθούν οι εν ενεργεία και οι συνταξιούχοι βουλευτές αντίστοιχη κατ' αύξηση αναπροσαρμογή της βουλευτικής τους σύνταξης. Περαιτέρω κρίθηκε ότι ο αρχικώς εκκαλών - ενάγων δεν edικαιούτο ανάλογης κατ' αύξηση αναπροσαρμογής της σύνταξής του ούτε με βάση τις διατάξεις του άρθρου 5 παρ. 9 του ν. 3620/2007 και της κατ' εξουσιοδότηση αυτών εκδοθείσας 2/1601/0022/30.1.2008 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Δικαιοσύνης, αφού η εφάπαξ έκτακτη οικονομική παροχή-ενίσχυση που χορηγήθηκε στους δικαστικούς λειτουργούς με τις διατάξεις αυτές, δεν έχει τα εννοιολογικά χαρακτηριστικά της έστω και για περιορισμένο χρονικό διάστημα αναβάθμισης του ισχύοντος για αυτούς ειδικού μισθολογίου, με

συνέπεια να αποκλείεται και οποιαδήποτε αντίστοιχη μεταβολή της βουλευτικής αποζημίωσης και κατ' επέκταση της βουλευτικής σύνταξης.

5. Αυτά δεχθέν το δικάσαν Τμήμα ορθά το νόμο ερμήνευσε και εφάρμοσε και διέλαβε πλήρη και εμπειριστατωμένη αιτιολογία, καθόσον, σύμφωνα με όσα έγιναν δεκτά στις σκέψεις 2 και 3 της παρούσας, με τις ως άνω διατάξεις χορηγήθηκε στους δικαστικούς λειτουργούς εφάπαξ έκτακτη οικονομική ενίσχυση, που δεν έχει τα εννοιολογικά χαρακτηριστικά της, έστω και για περιορισμένο χρονικό διάστημα, αναβάθμισης του ισχύοντος για αυτούς ειδικού μισθολογίου, με συνέπεια να αποκλείεται και οποιαδήποτε αντίστοιχη μεταβολή της βουλευτικής αποζημίωσης και κατ' επέκταση της βουλευτικής σύνταξης. Κατ' ακολουθία, οι περί του αντιθέτου λόγοι της ένδικης αίτησης είναι απορριπτέοι ως αβάσιμοι.

6. Περαιτέρω, ο προβαλλόμενος λόγος περί παραβίασης, με τη δοθείσα με την προσβαλλόμενη απόφαση ερμηνεία των επίμαχων διατάξεων, του άρθρου 1 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ), καθόσον, κατά τους ισχυρισμούς των αναιρεσειουσών, η ένδικη αξίωση για αναπροσαρμογή της σύνταξης του θανόντος δικαιοπαρόχου τους, με βάση τις αποδοχές Προέδρου Ανωτάτου Δικαστηρίου, αναβαθμισμένες στο ύψος του συνόλου των αποδοχών του Προέδρου της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων, η οποία (αξίωση) έχει μεταβιβασθεί κατά νόμο σ' αυτές λόγω καθολικής διαδοχής (βλ. άρθρα 1710 επ. ΑΚ, άρθρο 61 του Συνταξιοδοτικού Κώδικα), προστατεύεται από τις διατάξεις του άρθρου 1 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ, με τις οποίες κατοχυρώνεται ο σεβασμός της περιουσίας του προσώπου,

το οποίο επιτρέπεται να στερηθεί μόνο για λόγους δημόσιας ωφέλειας, είναι απορριπτέος ως αβάσιμος. Και τούτο, διότι εν προκειμένω δεν υφίσταται «περιουσία» κατά την έννοια της προαναφερόμενης διάταξης, καθόσον το εθνικό δίκαιο δεν παρέχει επαρκές έρεισμα για την ύπαρξη και τη δικαστική ικανοποίηση μιας τέτοιας αξίωσης, στο πρόσωπο των συνταξιούχων βουλευτών και πολλώ μάλλον στο πρόσωπο των κληρονόμων αυτών (πρβ. αποφ. ΕΔΔΑ 28.10.1987, Inze κατά Αυστρίας, ΣτΕ 2001/2014, 121/2012). Από το γεγονός δε ότι οι βουλευτές με την προεκτεθείσα απόφαση της Βουλής της ΚΔ΄/22.12.1964 Συνεδριάσής της, που διατηρήθηκε σε ισχύ με το άρθρο 1 παρ. 1 του Ζ΄ Ψηφίσματος της 17/18.2.1975, εξομοιώνονται μισθολογικά με τους δικαστικούς λειτουργούς, υπό την έννοια ότι κάθε μεταβολή από το νομοθέτη των συνολικών μηνιαίων αποδοχών τους επιφέρει αυτοδίκαια αντίστοιχη μεταβολή του ύψους της βουλευτικής αποζημίωσης, που αποτελεί και τη βάση προσδιορισμού της βουλευτικής σύνταξης, δεν γεννάται νόμιμη προσδοκία ικανοποίησης σχετικής αξίωσης, αφού η χορηγηθείσα με τις προεκτεθείσες διατάξεις «έκτακτη παροχή» στους δικαστικούς λειτουργούς, εν ενεργεία και συνταξιούχους, δεν έχει το χαρακτήρα αύξησης αποδοχών και συντάξεων στο πλαίσιο πρωτογενούς νομοθέτησης, αλλά αποτελεί μέσο ικανοποίησης (απόσβεσης) παρελθουσών αξιώσεών τους που απορρέουν από το Σύνταγμα (ΕΣ Ολ. 4319/2014, 988/2015, πρβλ. ΕΣ Ολ. 2216/2014, Ε.Δ.Δ.Α. αποφάσεις της 20.11.1995 Pressos Compania Naviera S.A. και λοιποί κατά Βελγίου σκ. 28 επόμε., της 28.9.2004 Kopecky κατά Σλοβακίας σκ. 35, της 6.10.2005 Draon κατά Γαλλίας σκ. 65 επόμε.). Υπό την έννοια αυτή ουδέποτε γεννήθηκε εκ των ως άνω διατάξεων απαίτηση του θανόντος δικαιοπαρόχου των αναιρεσειουσών για παροχή αυξημένης

βουλευτικής αποζημίωσης και κατ' επέκταση αυξημένης βουλευτικής σύνταξης. Για το λόγο αυτό και ο συναφής ισχυρισμός τους περί παραβίασης, με την ερμηνεία που υιοθέτησε η αναιρεσιβαλλομένη, της γενικής αρχής περί μη κατάργησης κεκτημένου δικαιώματος δια μεταγενέστερου νόμου, χωρίς τη θέληση του δικαιούχου, είναι αβάσιμος και απορριπτέος (ΕΣ Ολ. 4220, 7417/2015, 885, 979, 2008, 2499/2016).

7. Εξ άλλου, οι προβαλλόμενοι λόγοι περί παραβίασης, με τη δοθείσα με την προσβαλλόμενη απόφαση ερμηνεία των επίμαχων διατάξεων, των άρθρων 25 παρ. 1 του Συντάγματος και 6 παρ. 1 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ), πρέπει να απορριφθούν προεχόντως ως αόριστοι, καθόσον δεν προβάλλονται ειδικότερες αιτιάσεις που να καθιστούν σαφές σε τι συνίσταται η παραβίαση των επικαλούμενων ως άνω υπερνομοθετικής ισχύος διατάξεων.

8. Κατ' ακολουθία των ανωτέρω, η υπό κρίση αίτηση πρέπει να απορριφθεί και να διαταχθεί η κατάπτωση υπέρ του Δημοσίου του παραβόλου που κατατέθηκε για την άσκησή της (βλ. το άρθρο 73 παρ. 4 του Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο - ν. 4129/2013, Α' 52).

Για τους λόγους αυτούς

Απορρίπτει την αίτηση. Και

Διατάσσει την κατάπτωση του κατατεθέντος παραβόλου υπέρ του Δημοσίου.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στην Αθήνα, στις 20 Ιουνίου 2018.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΑΝΔΡΟΝΙΚΗ ΘΕΟΤΟΚΑΤΟΥ

Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ
ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΣΟΦΙΑΝΟΥ

**Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΕΛΕΝΗ ΑΥΓΟΥΣΤΟΓΛΟΥ**

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση, στις 13 Ιανουαρίου 2021.

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΑΡΜΑΣ**

**Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΕΛΕΝΗ ΑΥΓΟΥΣΤΟΓΛΟΥ**